

Kohti lasten ja nuorten sujuvia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja

Kommenttipuheenvuoro / Toteutuuko lapsen ja nuoren etu? Miten eteenpäin?

Varhaista puuttumattomuutta?

- Vauva valvottaa kuukausien ajan, kunnalla ei palvelua !
- Uupunut huoltaja, koti kaaoksessa, kotipalvelu ei siivoa !
- Lasta läpsitään toisen lapsen taholta päivähoidossa, päiväkotiki seuraa tilannetta kuukausia!

Em. esimerkkejä, jotka tulleet avin tietoon kantelun tai muun yhteydenoton perusteella. Palvelujen järjestäjällä olisi oiva tilaisuus edistää lapsen mielenterveyttä ja hyvinvointia. Onko esteenä ammattitaidon puute vai tiukat kriteerit palvelutarjonnassa?

Sijaishuollon vai sairaanhoidon tarve / Puretaanko terveydenhuollon laitoshoidoa lastenkoteihin

- Lastenkotien ja nuorisokotien tehtävänä on toimia lastensuojelulaissa tarkoitetun sijaishuollon paikkoina
- Kasvuolot sijaishuollossa on järjestettävä siten, että ne noudattavat lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain 1 §:ää.
- Lastensuojelulaitoksessa on oltava riittävä määrä sosiaalihuollon ammatillista ja muuta henkilöstöä.

Sijaishuollon vai sairaanhoidon tarve

- Sijaishuollossa oleva lapsi voi olla sairaanhoidon tarpeessa, mutta vakavastikin oireileva lapsi ei sijaishuollon tarpeessa
- Osa lasten- ja nuortenkodeista on lähtenyt vastaamaan vahvasti sairaanhoidollisiin tarpeisiin lisäämällä terveydenhuollon ammattilaisia henkilökuntaansa, usein heillä on esim. psykiatrisessa sairaalassa saatua kokemusta - moniammatillisuus on suotavaa ja nykytilanteessa varsinkin nuorisokotien asiakasprofiilin ollessa lastenpsykiatrinen, varmasti välttämätöntäkin
- On syytä kuitenkin kysyä, onko tämä toimintatapa, jossa psykiatrisesti oireilevat lapset ja nuoret ”hoidetaan” sijaishuolto- paikoiksi tarkoitetuissa lastenkodeissa, turvannut asianmukaisen psykiatrisen kuntoutumisen. Onko myöskään saatu toteutettua sijaishuollon tavoitteita?
- Onnistumisia varmasti on, tutkimustietoa puuttuu

...jatkuu

- Lapsen tai nuoren aggressiivinen tai itsetuhoisin käytös saattaa lastensuojelulaitoksessa johtaa eristämiseen, kiinnipitämiseen tai muuhun rajoitustoimenpiteeseen, jotta muut lapset, henkilökunta tai nuori itse turvataan
- Laitokset eivät avin saamien tietojen mukaan läheskään aina onnistu saamaan terveydenhuollon apua näissä tilanteissa
- Mahtaako nuoren kuntoutuminen edetä eristyshuoneessa, jatkuvan kameravalvonnan alla?
- Tilanne koetaan usein eettisesti arveluttavaksi

Keskinäinen ymmärrys palvelujen mahdollisuuksista auttaisi parempaan palvelusuunnitelmaan

- Avin tietoon on tullut mm. tapaus, jossa lapsi oli sijoitettuna avohuollon tukitoimen päätöksellä laitokseen. Lapsi oli myös lastenpsykiatrian asiakas ja oirehti aggressiivisella käytöksellä. Lastenpsykiatri teki kantelun laitoksesta, kun se ei käyttänyt rajoitustoimia. Laitos ei lain mukaan voinutkaan käyttää, koska kyseessä oli avohuollon sijoitus.
- Lapsen sijoituksen arviointi hänen tarpeensa mukaisesti oli siis jäänyt puolitiehen, joko siksi, että sosiaalityöntekijällä ei ollut riittävästi tietoa lapsen voinnista tai siksi, että lähdettiin kokeilemaan avohuoltoa. Tilanteeseen saattoi johtaa myös se, ettei huostaanoton perusteena olisi ollut muuta kun terveydentila, johon terveydenhuollon olisi tullut vastata

Palvelujärjestelmän vai lapsen tarpeiden ehdoilla?

- Vastaako sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä lapsen tarpeisiin vai pitääkö lapsen sopeutua palvelujärjestelmän tarpeisiin. Hyviäkin esimerkkejä on alkanut ilmaantua, kuten jalkautuva psykiatrinen sairaanhoito.
- Toimivatko universaalit palvelut lasten ja perheiden hyvinvointia edistäen vai kätkevätkö sisäänsä toimintatapoja tai rakenteita, joilla yksilölliset tarpeet sivuutetaan
- Joskus kodinhoitaja vastaisi perheen tarpeisiin paremmin kuin terapeutti.